

Zvláštnosti technického zabezpečení v obraně

Podplukovník Zdeněk Šulc

Oboustranné použití raketových zbraní a jejich soustředěné použití nepřítelem na vojska v dočasné obraně může vést k větším ztrátám techniky bránících se vojsk. Ovšem větší ztráty na rozhodujícím směru nepřátelského útoku mohou být vyváženy menšími ztrátami na vedlejších směrech, takže celkové denní ztráty nemusí být větší než v útočné operaci tj. asi 5–15% podle druhu techniky.

Jelikož zaujetí obrany bude jevem přechodným a vzhledem k spěšnému zaujímání bude obrana charakterizována snahou o přehrazení nejdůležitějších směrů, kdy přes očekávanou dynamičnost boje bude třeba co nejrychleji splnit úkol obrany, nebude možno ani na úseku technického zabezpečení počítat s praxí, uvažovanou pro dlouhodobou stabilní obranu.

Nebude tedy možno podstatně měnit rozložení prostředků technického zabezpečení a rozvíjet dílenské prostředky do značné hloubky, ale z důvodů zabránění zbytečných přesunů prostředků i odsunu techniky bude žádoucí zříditi shromaždiště poškozených vozidel ještě na zádi obranných pásem svazků spolu s posilovými opravárenskými prostředky vyšších stupňů.

Toto řešení může značně snížit délku odsunu a tím urychlit i vrácení poškozené techniky do vojsk i připravit podmínky pro rychlou orientaci prostředků technického zabezpečení pro přechod do útočného boje.

I v obraně bude plně platit zásada, že co je možné, je třeba opravit na místě. Vzhledem k charakteru boje i aktivitě nepřítele je nutno opravy na místě pružně podle situace kombinovat s rychlým vyproštěním nebo odsunem poškozené techniky, neboť i méně poškozené vozidlo, které v důsledku postupu nepřítele zůstalo na dočasně ztraceném území, stává se nenávratnou ztrátou. Proto posilové technické prostředky musí i tuto činnost plně zabezpečit v rámci prvosládových svazků nebo i útvarů na hlavním směru.

Hlavním úkolem obrany je vytvořit příznivé podmínky pro rychlý přechod do útoku. Uchování a vrácení co největšího počtu opravené techniky do vojsk je jedním článkem tohoto úkolu. Druhým člán-

kem je požadavek nepřetržitě organizace doplňování zásob spotřebovaného nebo ztraceného opravárenského materiálu na všech stupních i bezchybná příprava bojové techniky útvarů mimo boj pro plnění dalších, hlavních úkolů.

Tanková technika

V průběhu operace bude tanková technika pomáhat plnit důležité úkoly. Z toho vyplývají i možné denní ztráty, které průměrně možno počítat u tanků ve výši 10 až 15 %, u obrněných transportérů 5 až 10 %. Z uvedených procent je možno uvažovat až 45 % BO, 20 % SO, 10 % GO a zbytek NZ.

Procento běžných oprav je poměrně největší a proto jejich provedení ještě ve dnu poškození musí být bezpodmínečně dodrženo. Rovněž střední opravy tvoří značnou část opravitelné techniky a bude třeba zabezpečit jejich provedení maximálně do 3 dnů. Při dodržení těchto zásad by 60–70 % techniky v přijatelných lhůtách mohlo být vráceno na doplnění bojových útvarů. Generální opravy se provádějí péčí vyšších pojízdných a stálých opravárenských závodů. Je žádoucí jejich návrat do vojsk do zahájení další operace.

Při kalkulaci kapacity opravárenských prostředků se neobejdeme bez použití průměrné normy pracnosti, počtu potřebných pracovních hodin na jednotlivou opravu. U běžných oprav tanků to může činit asi 100 pracovních hodin, u středních oprav 300 pracovních hodin, u generálních oprav asi 1000 pracovních hodin, ovšem bez oprav agregátů.

Požadavek maximální pojízdnosti tanků si vyžaduje, aby tankové útvary a svazky byly vybaveny pohyblivou zásobou záložních dílů nejméně na jeden týden a více podle bojových úkolů. Přitom váha materiálu útvarového skladu tankového materiálu by měla být asi kolem 12 tun, svazkového asi 50 tun.

Automobilní technika

Průměrné denní ztráty v operaci u automobilního materiálu mohou činit asi 5 % z celkového počtu vozidel. Z toho

je možno počítat s BO 50–55 %, SO 20 až 25 %, GO 10 % a NZ 15–20 %. Uvedené ztráty jsou předpokládány pro automobilní techniku všech druhů vojsk včetně ztrát vzniklých běžným provozem. Ztráty nebudou jistě pravidelné, největší budou pravděpodobně v prvních dnech, později mohou být nižší. Ovšem pro plánovací činnost nám denní průměr může zcela postačit.

I u automobilního materiálu je třeba v průběhu operace se zaměřit na techniku s nejmenším poškozením. Jelikož běžných oprav je možno předpokládat přes 50 %, vyplývá z toho, že těžištěm pro nejrychlejší návrat automobilní techniky do vojsk je důraz na BO.

Je nutno rovněž vytýčit zásadu, aby běžné opravy byly vráceny do vojsk ve stejném dnu poškození, střední opravy v průběhu operace nejméně 30–40 %, generální opravy speciální automobilní techniky 10–15 % při průměrných normách pracnosti pro BO 15–30 pracovních hodin, SO 75–150 pracovních hodin a GO asi 250 pracovních hodin. Je samozřejmé, že běží o opravy agregátovou metodou. S opravou agregátů by se normy pracnosti zvýšily v hodinách asi o další dvě třetiny uvedených počtů.

Je třeba uvážit, zda v průběhu operace bude vůbec vhodné a možné provádět generální opravy a odsuny běžných automobilních dopravních prostředků (nikoli speciálů). Za účelem urychlení středních, popřípadě běžných oprav zdá se výhodnější — bude-li to v konkrétních podmínkách účelné — využít součástek a uzlů některých automobilů vyžadujících v průběhu operace generální opravu, na zabezpečení SO, popřípadě BO. Toto opatření by mohlo zabezpečit, aby asi ¼ poškozených vozidel (BO, SO) bylo bezpečně a včas vráceno útvarům.

S určitou soběstačností v zabezpečení záložními díly na jednotlivých stupních je nutno počítat i u automobilního materiálu. V rámci svazku to mohou být zásoby do 6 dnů, v rámci svazu na 8 dnů i více.

Ženíjní technika

I při technickém zabezpečení ženijní techniky je nutno celkově vycházet ze zásady, že hlavní úlohu při zajištění bojeschopnosti ženijních útvarů a svazků v průběhu operace mají opravárenská zařízení, především vojskového stupně. Proto rozhodující pozornost bude věnována

běžným opravám, střední opravy se zpravidla budou provádět — mimo drobnější techniku — až na vyšších opravárenských stupních.

Při stanovení procenta denních ztrát je možno počítat průměrně denně asi 5 %. Přitom lze uvažovat, že BO by bylo kolem 50 %, SO 15–20 %, GO 10 %, NZ asi 20 %. Běžné opravy tvoří polovinu i více poškozené techniky, proto i zde musí být snaha co nejvíce techniky, vyžadující BO, opravit ještě tentýž den.

Zásoby opravárenského materiálu musí při rozložení na jednotlivé stupně zabezpečit práci dílen v rámci svazu asi až na 8–10 dní, aby byla zajištěna nepřetržitost bojové činnosti v průběhu operace.

Odsun a ochrana

Odsunové prostředky slouží k odsunu k útvarovým a svazkovým, hlavně však vyšším opravárenským prostředkům. Je žádoucí vždy dodržovat zásadu, že odsun se obvykle provádí „na sebe“.

Potřeba odsunových prostředků je dána rozlohou norem ztrát a charakteristikou bojové činnosti. Například z tankové techniky průměrně vyžaduje odsun asi 30 % běžných oprav, do 60 % středních oprav a všechny generální opravy. Rovněž u automobilní techniky menší část BO bude vyžadovat odsun, asi přes 50 % SO a téměř všechna GO.

Možnou střední rychlost pásových tahačů je třeba kalkulovat max. do 5 km za hod., automobilních tahačů s podvalníky 10–15 km/hod. při průměrné vzdálenosti odsunu v rámci svazků okolo 5–20 km. Poměrné těžkosti i kratších odsunů jen zdůrazňují zásadu, že technické orgány se musí především zaměřovat na opravy přímo na místě poškození.

Bylo by třeba posoudit možnosti komplexního odsunu speciálních jednotek a útvarů, tj. odsunu veškeré potřebné techniky všech druhů vojsk jednotně, nikoli cestou jednotlivých odborných náčelníků. Bude i vhodné znovu prověřit a zvážit všechny klady i nedostatky pro centralizaci hlavních opravárenských prostředků na stupni útvar—svazek.

V soudobých bojových podmínkách zvlášť vystupuje do popředí životnost technického zabezpečení vojsk v jakékoli situaci. Toho je třeba dosáhnout vhodným rozmístěním, přijatelným rozptylem, pečlivým maskováním i provedením opatření alespoň k minimálnímu ukrytí techniky i prostředků.